

ADRODDIAD I'R CABINET

19.01.16

Aelod Cabinet: Cynghorydd Ioan Thomas / Dafydd Meurig

Pwnc: Adolygiad Anghenion Lletya Sipsiwn a Theithwyr Gwynedd a Môn

Swyddog cyswllt: Arwel Owen, Uwch Rheolwr Tai , Oedolion a Llesiant

Y penderfyniad a geisir

Gofynnir i aelodau'r Cabinet gymeradwyo'r argymhellion a wnaethpwyd yn yr Adolygiad Anghenion Lletya Sipsiwn a Theithwyr Gwynedd a Môn gan ganolbwyntio ar argymhellion Gwynedd sydd wedi eu nodi o 1-7 yn nhabl Argymhellion ac Oblygiadau isod.

Barn yr aelod lleol

Mae safle parhaol ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr o fewn ward yr Aelod Cabinet ar gyfer Cynllunio a byddai unrhyw ddarpariaeth i ymestyn neu greu llecynnau ychwanegol, rhai parhaol neu dros dro yn rhan o drefn cyflwyno cais drwy gynllunio

Cyflwyniad

Mae Rhan 3 o Ddeddf Tai (Cymru) 2014 yn ei wneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol gynnal Asesiad Anghenion Lletya Sipsiwn a Theithwyr yn eu hardal.

Mae Canllawiau Llywodraeth Cymru yn nodi y dylai anghenion lletya Sipsiwn a Theithwyr gael eu hadnabod, eu deall a'i gyfarch ar yr un sail â grwpiau eraill o'r Gymuned.

Mae gofynion Llywodraeth Cymru yn nodi ei fod yn ofynnol i Awdurdodau Lleol gynnal Asesiad Lletya Sipsiwn a Theithwyr bob 5 mlynedd oherwydd natur symudol y boblogaeth hon.

Nod yr asesiad hwn yw adnabod anghenion lletya presennol ynghyd ag anghenion yn ystod y pum mlynedd nesaf ar gyfer:

- **safleoedd preswyl** -safle parhaol sydd yn cael ei ddarparu gan yr awdurdod lleol neu ddarpariaeth breifat
- **man stopio dros dro** –llain o dir ar gyfer symud rhai sydd ar safle anghyfreithlon iddo am gyfnod dros dro

yng Ngwynedd a Môn (gan gynnwys Parc Cenedlaethol Eryri).

Wrth gydymffurfio â deddfwriaeth wrth gyflawni astudiaeth hon, bydd Cynghorau Gwynedd ac Ynys Môn yn defnyddio'r wybodaeth i'w hystyried yn y Cynllun Datblygu Lleol -Gwynedd a Môn. Yn ogystal, bydd yn cynorthwyo Parc Cenedlaethol Eryri yn eu hadolygiad o'u Cynllun Datblygu Lleol mabwysiedig. Gweler Atodiad A am gopi llawn o'r Astudiaeth.

Rhesymau dros argymell y penderfyniad

Yn dilyn cynnal yr asesiad mae'r Uned Strategol Tai ac Uned Cynllunio ar y Cyd yn argymell bod:

1. Angen diogelu safle preswyl presennol o fewn yr Ardal Astudiaeth
2. Cael darpariaeth ychwanegol ar safle Llandygai ym Mangor drwy'r Cynllun Datblygu Lleol ar y cyd er mwyn cwrdd ag anghenion Gwynedd
3. Bod y Cyngor yn gwneud cais ariannol i LC er mwyn ehangu'r safle preswyl presennol
4. Dynodi man stopio dros dro o fewn ardal Caernarfon
5. Gan fod rhan fwyaf o wersylla anghyfreithlon yn ardal Bala a Criccieth wedi bod ar gyfer 1 ymweliadau dylid parhau i gynnig protocol goddefu ar gyfer ymweliadau i'r ardaloedd hyn
6. Bod y Cyngor yn sicrhau cyllideb ar gyfer hwyluso manau stopio dros dro o fewn yr ardal astudiaeth
7. Bod y Grŵp Llywio Prosiect yn parhau i gyfarfod yn chwarterol er mwyn sicrhau monitro cyson a bod darpariaeth breswyl neu dros dro yn cael ei ddarparu os bydd angen yn cael ei adnabod

8. Bod y Grŵp Llywio Prosiect yn datblygu cynllun gwaith ar y cyd fydd yn cynnwys unrhyw faterion sydd heb eu datrys o'r Asesiad Anghenion yn 2013 yng nghyd ag argymhellion yr Astudiaeth 2015

Ar sail yr argymhellion uchod gofynnir bod y Cabinet yn ystyried yr isod a'r oblygiadau hynny i'r Cyngor:

	ARGYMHELLIAD	GOBLYGIADAU
1.	Angen diogelu safle preswyl presennol o fewn yr Ardal Astudiaeth	Dim heblaw goblygiadau cynnal y safle sydd o fewn cyllideb yr adran
2.	Cael darpariaeth ychwanegol ar safle Llandygai ym Mangor drwy'r Cynllun Datblygu Lleol ar y cyd er mwyn cwrdd ag anghenion Gwynedd	Cynnig yn y Cynllun Datblygu Lleol ar y cyd ar gyfer adnabod tir ac wedyn gofynion ariannol yn sgil hynny (gweler argymhelliad 3)
3.	Bod y Cyngor yn gwneud cais ariannol i LC er mwyn ehangu'r safle preswyl presennol	Mae Y Cynulliad yn gweithredu cynllun grant sy'n cynnig 100% o gost datblygu safle ar y ddealltwriaeth bod modd adnabod lleoliad. Byddai ein gallu i weithredu yn amodol ar dderbyn cyfraniad grant tuag at y cynllun
4.	Dynodi man stopio dros dro o fewn ardal Caernarfon	Ar hyn o bryd rydym yn ceisio adnabod ardaloedd ac mae'r mater yn cael ei drafod gyda 'r ddau arweinydd Portffolio. Mae 3 lleoliad yn cael ei ystyried. Gall olygu ffurfioli trefniant hanesyddol neu ddynodi man newydd. Y disgwyliad yw ein bod yn cadarnhau man penodol fel lle y byddwn yn goddef arosiadau tymor byr (3 diwrnod). Byddai hyn o gymorth wedyn petai angen cymryd camau cyfreithiol.
5.	Goddef arhosiad anawdurdodedig gan ddilyn protocol mabwysiedig	Dim effaith, protocol mewn lle i ddelio gyda safleoedd anawdurdodedig a byddai cael man stopio dros dro (argymhelliad 4) yn cynnig datrasiad mewn

6.	Sicrhau cyllideb ar gyfer man stopio dros dro	amgylchiadau o'r fath Dim effaith, hyn i'w gynnwys o fewn cyllideb Gwasanaethau Tai
7.	Parhau i gynnal Grŵp Llywio er mwyn goruchwyllo'r cynllun gwaith (Argymhelliad 7 ac 8)	Dim effaith, adnoddau staff ac Aelod Cabinet ei angen er mwyn sicrhau bod y cynnydd yn cael ei fonitro

Ystyriaethau perthnasol

Yn dilyn cwblhau'r asesiad, mae'n ddisgwyliedig gan LLC bod bob Cyngor yn ymateb i'r anghenion sydd wedi eu hadnabod

Cyllid

Gall y Cyngor wneud cais ariannol i LC ar gyfer estyniad ar ddarpariaeth safleoedd preswyl Llandygai er mwyn cwrdd â chostau cyfalaf. Mae costau refeniw o gynnal y safle yn rhan o gyllideb Gwasanaethau Tai. Nid oes cefnogaeth ariannol ar gael gan LLC ar gyfer cyllido man aros dros dro, byddai angen defnyddio cyllideb bresennol yr adran ar gyfer y ddarpariaeth hon.

Asesiad Effaith Cydraddoldeb

Yn unol â'r ddyletswydd dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 cynhaliwyd asesiad ardrawiad cydraddoldeb ynglŷn â'r cynnig a chyfeirir chi yn benodol i Atodiad B. Mae'r asesiad yn amlygu'r ardrawiadau posib a'r trefniadau sydd mewn lle i ymateb. Fe noder fod yr asesiad yn wedi canfod yr ardrawiadau posib canlynol :
Ymateb yn bositif i Ddyletswyddau Cyffredinol y Ddeddf Cydraddoldeb a nodweddiad penodol gan fod yr arolwg yn adnabod yr angen am safleoedd yn ystod y 5 mlynedd nesaf fel sydd wedi eu hadnabod gan yr ymatebwyr .

Mae'r Asesiad yn cyfarch y rhain drwy gynnig cynyddu capasiti lleoliad parhaol a chreu safle stopio dros fydd yn darparu cyfleusterau gan ymateb yn uniongyrchol i'r angen sydd wedi ei adnabod.

Ymgynghoriad

Mae'r Cyngor wedi ymgymryd ag ymgynghoriad gyda Sipsiwn a theithwyr sydd wedi ei adnabod er mwyn canfod eu barn. Mae'r adroddiad wedi ei selio ar yr ymatebion a dderbyniwyd drwy'r holiaduron.

Camau nesaf ac amserlen

Yn dilyn cymeradwyaeth gan aelodau'r Cabinet fydd angen cyflwyno'r Asesiad Anghenion Lletya Sipsiwn a Theithwyr Gwynedd a Môn i Lywodraeth Cymru erbyn 26 ain o Chwefror 2016 i'w gymeradwyo.

Yn dilyn hynny, byddem yn cynnal Grŵp Llywio Sipsiwn a Theithwyr dwywaith y flwyddyn er mwyn gweithredu ar yr argymhellion drwy gynllun gwaith penodol.

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

Mae'r adroddiad yn esbonio'r angen i wneud yr adolygiad hwn ac mae goblygiadau'r argymhellion yn cael eu hamlygu yn yr adroddiad. Nod oes gennyf unrhyw beth arall i'w ychwanegu.

Y Swyddog Monitro:

Mae dyletswydd statudol ar y Cyngor i baratoi Asesiad Anghenion Lletya Sipsiwn a Theithwyr o fewn yr ardal. Mae'r Asesiad yn ddarostyngedig i gadarnhad Gweinidogion Cymru. Hefyd bydd Ddeddf Tai (Cymru) 2014 yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor i ddiwallu'r anghenion a adnabyddir o fewn yr asesiad. Mae angen felly sicrhau fod canfyddiadau'r Asesiad yn gadarn gan fod oblygiadau cyfreithiol yn deillio o'r Asesiad.

O ran yr argymhellion o fewn yr adroddiad i ddiwallu'r anghenion a adnabyddir, bydd prosesau penodol angen eu dilyn er mwyn eu gwireddu. Bydd angen eglurder pellach, a chyngor cyfreithiol penodol, wrth lunio canllawiau/polisiâu wrth ddynodi manau stopio dros dro.

Y Pennaeth Cyllid:

Mae'r adroddiad yn argymhell ehangu'r ddarpariaeth ar y safle sipsiwn a theithwyr presennol yn Llandygai. Fel mae'r adroddiad yn nodi, byddai angen gwneud cais i Lywodraeth Cymru ariannu'r cyfalaf (100%) er mwyn ehangu'r safle. Mewn blynyddoedd diweddar, bu trefn briodol o ran rhedeg y safle, gyda'r preswylwyr yn talu rhent ac yn cyfrannu at eu costau trydan a dŵr. Pe bai hyn yn parhau, yna byddai modd dygymod gyda'r costau rhedeg ychwanegol o fewn y gyllideb bresennol.

Mae'r adroddiad hefyd yn nodi y dylai 'man stopio dros dro' gael ei adnabod o fewn ardal Caernarfon. Pan fydd sipswyn a theithwyr yn sefydlu eu hunain ar safle anawdurdodedig, mae'r costau ynghlwm a hyn yn gallu bod yn uchel. Am y rheswm yma, mae'r gwasanaeth wedi bod yn cyfrannu at gronfa safleoedd anawdurdodedig dros y blynyddoedd er mwyn dygymod gyda'r costau pan fydd safle anawdurdodedig yn codi. Gan na fu llawer o hyn yn y blynyddoedd diwethaf, erbyn diwedd 2015/16 mae'n debyg bydd na £35k ar gael yn y gronfa. Gall y gronfa yma fod ar gael er mwyn ariannu costau un-tro o sefydlu 'man stopio dros dro'.

Atodiadau

Atodiad A – Asesiad Anghenion Lletya Sipswyn a Theithwyr Gwynedd a Môn 2016.

Atodiad B- Asesiad Effaith Cydraddoldeb